

Tiedote 7.8.2018
Vapaasti julkaistavissa

Taide valtasi aseman litallassa

Erilaiset rahoituspalikat mahdollistivat hankkeen toteutumisen

Kun koko kylä puhaltaa yhteen hiileen, saadaan lopputuloksena jotain ainutlaatuista. litallassa yhteistyö sai aikaan Suomen ensimmäisen kylänsä näköisen juna-aseman. Nyt litalan taideaseman naivistisissa teoksissa seikkailee niin karhuja, kissoja kuin seeprojakin. Lisäksi alueelle on saatu uusi katos helpottamaan junaa odottavien aikaa. Hankkeeseen saatiin rahoitusta muun muassa maaseuturahastosta.

Hämeenlinnan Kalvolassa sijaitseva litala tunnetaan sekä lasista että naivismista. Lasimäki houkuttelee vuosittain toistasataatuhatta vierailijaa niin Suomesta kuin ulkomailtakin. Suomen suurin naivistinen näyttely puolestaan kerää vuosittain 20.000 ihmistä.

– Tälle asemalle ostetaan yli 30.000 lippua vuodessa, mikä kertoo litalan matkailun merkityksestä. litalasta myös pendelöidään paljon muualle töihin, **Pia Niemikotka** Linnan kehityksestä kertoo.

Niemikotka on ollut projektipäällikkönä hankkeessa, jossa litalan juna-asemasta kehitettiin Suomen ensimmäinen taideasema. Ideana oli alusta alkaen, että asema näyttäisi kylältään. Lähtökohta oli lohduton, palaneen rakennuksen perustukset kasvoivat hallitsematonta vesakkoa, eikä asema houkutelut käyttämään junaa.

– litalan lasitehdas on esimerkiksi yksi japanilaisten ykköskohteista Suomessa. Ennen muutosta asema ei kuitenkaan vastannut matkailijoiden tarpeita ja myös opasteet olivat huonot. Monet ihmettelivät, että tässäkö sitä oikeasti jäädään pois, Niemikotka hymyilee.

Nyt asema-alueelle on toteutettu naivistinen asema katoksineen. Myös parkkialue on uusittu täysin. Jo ennen hankkeen aloittamista Liikenneviraston avulla uusittiin aseman opaskylttejä ja infotaulu.

Asemaa ja alueen kehittämistä mietittiin monissa työryhmissä. Mukana oli myös runsaasti paikallisia yhdistyksiä, yrityksiä ja muita toimijoita. Pia Niemikotkan mukaan juuri koko yhteisön välinen yhteistyö on ollut hankkeen kantava voima.

– Tämä on ollut älyttömän hieno juttu, joka on tarjonnut monelle taholle liittymäpintaa. Mukana on ollut yli 20 yhteistyötahoa. Olemme avoimesti mahdollistaneet yritysten, yhdistysten ja muiden tahojen mukana olon ja antaneet heille näkyvyyttä.

Naivismi esille

Yksi näyttävimmistä asioista uudella asemalla on tietenkin taide, joka näyttäytyy monissa muodoissa ja paikoissa. Idea naivistiseen asemaan tuli lapsilta.

– Koululaiset mieltivät, millainen olisi ideaali kävelyreitti Lasimäeltä rautatieasemalle. Heiltä tuli ensimmäinen ehdotus siitä, että mitä jos asemalla olisikin naivistinen patsas, Niemikotka kertoo.

Siitä alkoi asian selvittely ja nyt asemalla on viisi erilaista taideteosta. Niiden paikat määriteltiin vihersuunnitelmassa ja taideteokset suunniteltiin Naivistit litalassa –säätien kanssa.

Ruukin CorTen-teräksestä sekä lasista rakennetussa uudessa asemakatoksessa on Maija Kanervan teos *Kissat ikkunalla* ja odotuskatos itsessään on hämeenlinnalaisen Juselius Oy:n metalliosaamisen taidonnäyte.

– Samanlaista ei löydy muualta. Kissakuvat on rei’itetty CorTeniin. Auringonpaisteessa valo läpäisee reiät ja teos heijastuu toiselle puolelle.

Parkkipaikan liikenneympyrässä liikennettä ohjaa Eino Viikilän patsas *Tanssiva karhu*. Alikulkutunnelia puolestaan koristavat Kikka Nyrenin värikkäät maalaukset ja kaivonrenkaita Pirkko Pullinen-Valtosen murallit.

– Läheisen Isku-aseman seinästä löytyy lisäksi Lauri Lahtisen petankkiaiheinen teos. Urheiluseuran rakennuksessa pelataan petankkia, joten aihe sopii erittäin hyvin paikalleen, Pia Niemikotka toteaa.

Rahoituspalikat kohdillaan

littalan taideaseman hanketta on rahoitettu useiden eri rahoitustahojen kautta. EU:n maaseuturahaston Leader-tuella alueelle tehtiin vihersuunnitelma, jossa mietittiin muun muassa katoksen ja taiteen paikat, aseman käyttäjäystävällisyyttä sekä istutuksia.

– Tarjouksessa haettiin naivistista vihersuunnitelmaa. Suunnitelman toteuttaja, hämeenlinnalainen Päivi Sundmankin ihmetteli aluksi, että mitä se tarkoittaa! Pia Niemikotka nauraa.

Leader-rahoituksella hankittiin lisäksi kaikki taideteokset sekä tehtiin maanrakennustöitä, joita rahoitti myös Liikennevirasto. I-laakson eli littalan alueen kasvuohjelman kautta rahoitettiin puolestaan suunnittelu- ja projektityökustannuksia sekä aseman avajaispäivän tapahtumia. Avajaisia juhlittiin kesäkuun alussa.

Leader-rahoituksen hankkeelle myönsi Hämeenlinnan seudulla toimiva Linnaseutu ry. Linnaseudun toiminnanjohtaja **Jussi Pakarin** mukaan hanketta lähdettiin rahoittamaan monesta syystä.

– Tässä tehtiin jotain aivan uutta ja ennennäkemätöntä. Uuden luominen ja uusien toimintatapojen ideoiminen sopii erittäin hyvin Leader-toimintatapaan ja on jopa yksi Leaderin tavoitteista, Jussi Pakari selittää.

Pakarin mukaan useamman rahoituslähteen käyttäminen on näyte onnistuneesta hankkeesta.

– Hankekokonaisuus jaettiin useampaan palikkaan ja kullekin palikalle haettiin rahoitusta sopivammalta rahoittajalta. Näin saatiin aikaiseksi isompi kokonaisuus rasittamatta kohtuuttomasti vain yhtä rahoittajaa. Toisaalta käytännön toteuttajina oli useita paikallisia yhdistyksiä ja tahoja, joten hanke on ollut selvästi useamman tahon intressin mukainen, Jussi Pakari mieltii.

Pia Niemikotkan mukaan Leader-rahoitus oli tärkeässä osassa hankkeen kulussa.

– Ei tätä olisi syntynyt ilman Leaderiä. Kokonaiskustannus olisi jäänyt liian suureksi Liikennevirastolle, Niemikotka kertoo.

– Tämä on ollut raskas, mutta hieno projekti, paras minkä olen saanut vetää. Hanke on todella konkreettinen ja se hyödyttää niin asukkaita, matkailijoita kuin yrityksiäkin ja nostaa samalla kaupungin kulttuuriarvoa.

Niemikotkan mukaan taideaseman toteutusmalli on tätä päivää.

– Rahoituksia pitää pystyä hankkimaan monesta eri kanavasta ja yhteiskehittämisen tulee olla osallistavaa ja tarjota tarttumapintaa yrityksille. Tässä on myös työstetty Liikennevirastolle ja muille alueille mallia siitä, miten pieniä asemia ja asema-alueita voidaan kehittää yhdessä alueen toimijoiden kanssa, Pia Niemikotka summaa.

Lisätiedot:

Pia Niemikotka, Linnan Kehitys Oy, puh. 040 868 2087, pia.niemikotka@linnan.fi
Jussi Pakari, Linnaseutu ry, puh. 041 4688 300, toimisto@linnaseutu.fi